

Referat fra Sammenslutningen af Museumsforeninger i Danmarks årsmøde og generalforsamling den 26. marts 2011 på Arbejdermuseet, København.

Der deltog 25 medlemsforeninger og omkring 40 personer.

Den nyudnævnte direktør for Arbejdermuseet Louise Karlskov Skyggebjerg bød velkommen. Hun understregede Arbejdermuseets specielle karakter med bibliotek og arkiv. Hun hilste det frivillige arbejde via museumsforeninger velkommen og karakteriserede det som en kæmpe ressource.

Derefter var der en kort hilsen til deltagerne fra den nye formand for Arbejdermuseets venner Kirsten Nøhr Christiansen og endelig en hilsen fra Henrik Sell, ODM.

Derefter var der ordinær generalforsamling.

Bestyrelsen for Sammenslutningen foreslog Jørgen Strand som dirigent, hvilket forsamlingen godkendte. Han kunne straks konstatere, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt og gav derefter ordet til formanden for Sammenslutningen, Jens Bollerup Olufsen.

Formandens beretning 2011

-Det er mig en glæde på bestyrelsens vegne at kunne byde velkommen til Sammenslutningens 8. ordinære generalforsamling. Velkommen til København - for første gang - velkommen til Arbejdermuseet. Tak til Arbejdermuseets Venner fordi I ville være værter. Tak til Arbejdermuseet for husly. En særlig velkomst til Arbejdermuseets nye direktør Louise Skyggebjerg og næstformand Henrik Sell ODM, indledte formanden sin beretning.

-På generalforsamlingen i Ribe sidste år genvalgte til bestyrelsen Lillian Kristensen, Næstved Museumsforening og Svend Aage Karup, Haderslev Arkiv- og Museumsforening. Niels G. Sørensen, Sorø Museumsforening og Peter Storm, Middelfart Museumsforening blev genvalgt som suppleanter

Bestyrelsen konstituerede sig med Preben Sørensen som næstformand, Lillian Kristensen som sekretær og Leo Vinther Pedersen som kasserer og Jens Olufsen som formand. Suppleanterne har deltaget aktivt i bestyrelsesarbejdet.

Siden sidste generalforsamling er der blevet afholdt 4 bestyrelsesmøder. Hvortil kommer årsmødet i Ribe og temadagen i Aars.

Møderne er afholdt på museerne i Marstal, Aars, Nyborg og Haderslev. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke disse museer for stor gæstfrihed. Specielt skal lyde en tak til Marstal Søfartsmuseum, hvor bestyrelsen holdt et 2 dages seminar. Men ikke mindst en stor tak til Vesthimmerlands Museumsforening for den fornemme bistand vi fik til afviklingen af temadagen i Aars.

Vi har været repræsenteret ved KUAS Museumsmøde den 10. maj 2010.

Der har været møder med ODM ved direktør Nils M. Jensen og KUAS ved kontorchef Ole Winther.

Endvidere var vi repræsenteret ved uddelingen af Bikubensfondens Museumspris og afskedsreceptionen for KUAS direktør Steen Hvass. Han blev den 1. marts afløst af Anne Mette Rahbek, der i en årrække har været vicedirektør i KUAS.

Formanden har endvidere deltaget i nogle møder som oplægsholder på museer rundt om samt i ODMs generalforsamling som dirigent.

Museumsudredningen har virkelig udfordret os med 4 temamøder og 3 møder i referencegruppen. Peter Storm og jeg har deltaget i Temamøderne, og jeg i referencegruppen som udpeget af Kulturministeriet.

Internationalt har Svend Aage Karup og Jens Olufsen deltaget i WFFMs årsmøde i Lissabon i maj måned. Der er udsendt 4 medlemsbreve. Vi har indsamlet mailadresser, som vi i fremtiden vil benytte os af. Det tvinger portostigningerne os til.

Dertil kommer hjemmesiden Sannus.dk, hvor Preben Sørensen er redaktør, og hvor Ivan Krogh Hansen, Lemvig Museumsforening sørger for det tekniske. Tak til Ivan.

Endelig har vi fået optaget nogle artikler i tidsskriftet Danske Museer.

Sammenslutningens medlemstal er i øjeblikket på 65 foreninger. Greve Museums Venner, Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner, Helsingør, Sæby Museums Forening, Poul la Cour Museets Venner, Askov er kommet til. Velkommen til vore nye medlemmer.

Desværre er vi blevet ramt af nogle udmeldelser. Sydsjællands Museumsforening, Skive Kunstforening og Fåborg Museums Venner har meldt sig ud. Vi har naturligvis søgt at få en forklaring herpå. Hertil kommer to udmeldelser Haslev Lokalhistorisk Forening og Bymuseets Venner i Århus. Disse udmeldelser skyldes, at foreningerne er blevet nedlagt. Sidstnævnte som følge af at bymuseet er blevet lagt sammen med den Gamle By i Århus.

Nogle foreninger har vist interesse for S sammenslutningen og overvejer medlemskab. Vi har været i kontakt med andre for at gøre opmærksom på os.

Museumsudredningen

Museumsudredningen har fyldt meget det forgangne år. Museumsvesenets fremtidige organisering og indretning må naturligvis have store bevågenhed for S sammenslutningen.

Det gælder i særlig grad de foreninger, der som museumsstiftere i mange år har haft sæde i museumsbestyrelser og haft medansvar for driften af deres museer.

Det er derfor glædeligt, at Kulturministeriet og KUAS har anerkendt vores eksistens og givet os en plads i den 30 personer store referencegruppe og inviteret os til Tema-møderne. Vi har endvidere kunnet give vores synspunkter gældende på tryk.

Det var da også en selvfølge at vores velbesøgte Temadag skulle beskæftige sig med fremtidens museumslandskab.

Ude på museerne har museumsudredningen været et centralt emne på bestyrelsesmøder og blandt personalet. Det har virkelig fyldt meget og selvfølgelig vakt en vis bekymring for, hvad der ville komme ud af det hele.

Udredningsarbejdet er stort set afsluttet. Processen har været meget åben. Der er kommet mange indlæg på møderne. Der er udsendt referater, som viser en til tider fragmentiseret debat.

Men med midtvejsrapporten i efteråret og det første udkast til endelig rapport i februar blev der efterhånden noget konkret at forholde sig til.

Arbejdsgruppen bestående af museumsdirektørerne Per K. Madsen og Carsten Ohrt og direktør Sten Hvass, KUAS samt afdelingschef Steen Kyed, KUM har styret sig igennem en vanskelig proces. Der er blevet lyttet og skrevet ned. Ikke mindst da de 3 modeller til organiseringen af museerne og deres opgaver kom på bordet på temamødet i december kom der rigtig gang i diskussionen. Ikke overraskende var det den knap så indgribende videreførelsesmodel, der er blevet foretrukket af de fleste.

I februar behandlede referencegruppen det første udkast til en udredningsrapport. Der kom mange indspark bl.a. fra vores side, som satte nogle sig spor i udkast 2, der blev behandlet temamødet den 16/3, hvor der fra en talstærk forsamling kom mange indlæg.

Den endelige udredning udkommer inden påske og skal så behandles på KUASs museumsmøde den 27/4.

Udredningen kommer med nogle anbefalinger bl.a.:

- Der skal bygges videre på eksisterende museumsstruktur med en række tiltag, der fremmer kvalitet, bæredygtighed og sammenhæng i museumslandskabet.
- Udvalgte landsdækkende opgaver koncentrerer på færre museer som det er sket med tilsynet med fortidsminder. F. eks. Foreslås det arkæologiske beredskab placeret på ca. 10 museer. I dag er arkæologien placeret på godt 40 museer. Der er klart modstand mod dette forslag fra de museer, der har arkæologien som opgave. Det kan fjerne personale og reducere museernes betydning lokalt.
- Tilskudsstrukturen forenkles. Der sker ikke en omfordeling. Museerne beholder hvad de får i dag. Det kommunale minimumstilskud skal derimod øges til 2 mio. kr. som så skal udløse et statstilskud på 1 mio. kr. I dag er der ca. 10 museer, der ikke kan klare dette minimumskrav.
- De grundlæggende principper for statsanerkendelse fastholdes, men konsekvenserne af kvalitetsvurderingerne skærpes.
- Ledelsen skal professionaliseres - lovkravet om uddannelsesbaggrund bortfalder - ændres til relevante faglige og ledelsesmæssige kompetencer
- De statslige tilskud til konserveringscentre afvikles og tildeles de statsanerkendte museer.
- KUAS rolle videreføres.
- Hovedmuseerne forpligtes mere aktivt - men placeres fortsat under KUM

Savner begrundelse

Arbejdsgruppen har med sin anbefaling af videreførelsesmodellen forkastet den såkaldte delingsmodel, som ville indebære en klar deling mellem et statsligt museumsvesen og et kommunalt museumsvesen og dermed en hel ny struktur. Museernes opgaver og økonomi vil efter modellen blive delt konsekvent mellem stat og kommune. Dette kunne give kommunerne frihed til at bestemme, hvad et lokalt museum skal byde på og dermed hvor meget det må koste.

Der lægges ikke skjul på, at anbefalingerne har til formål at stimulere til større museums-enheder, med det mål at skabe mere bæredygtighed, mere kvalitet og merværdi for samfundet. Samtidig forudsættes et decentralt museumsvesen med en stærk lokal forankring byggende bl.a. på sådan nogle som os

Det slås også fast, at staten ikke vil blande sig i, hvordan museerne organiserer sig. Det er bestyrelsernes beslutning, men i praksis er det de respektive byråds, der bestemmer.

Vi har undervejs forgæves efterlyst en udførlig dokumentation for "hvor skoen trykker". Hvad er det der begrunder udredningsarbejdet. Vi har jo et godt og efterspurgt museumsvesen, der hele tiden søger at udvikle sig, og hvor museerne af egen drift finder sammen i alliancer eller fusionerer.

Bevaring af museernes lokale forankring og tilgængelighed skal indgå som en høj prioriteret overvejelse, står der i kommissoriet. Dette var nærmest fraværende i det første udkast, hvad vi har kritiseret, ligesom betydningen af museumsforeninger og frivillige var helt fraværende. Dette er der nu i nogen grad rådet bod på

Lokal forankring

Museerne i et decentralt museumslandskab skal naturligvis have en dyb lokal forankring. Det er en absolut nødvendighed for at få folkelig støtte og lokalpolitisk opmærksomhed og er en betingelse for eksistensen af mange af landets museer.

Vi har efterlyst en nærmere beskrivelse af hvordan de museernes menneskelige ressourcer typisk er sammensat for at få frem i lyset, at mange museer er dybt afhængige af frivilliges arbejde og folk i aktivering og flexjobs. Dette er nu kort omtalt.

Samtidig har vi efterlyst en beskrivelse af, hvordan et museum bør se ud personale-mæssigt. Hvad er nødvendigt og tilstrækkeligt for at opfylde kravene til statsanerkendelse og bæredygtighed.

Dette har man afstået fra, men i stedet foreslået et øget lokalt tilskud for at oppebære statspenge, så minimumsbudgettet bliver 3 mio. kr.

Vi har gjort opmærksom på, at museumslandskabet her i landet indbefatter mere end 600 museer, der ikke er statsanerkendte, men drives af foreninger, private, fonde og kommuner. Disse museer supplerer de statsanerkendte museer og varetager mange meget lokalt betonede opgaver og specialiteter inden for kulturarven

Dette er nu beskrevet.

Hvordan har man tænkt sig at gøre museumsfolk mere professionelle. Professionalisme og kvalitet ansøres der til. Men hvordan med efteruddannelse. Dette væsentlige element er uomtalt. Vi har efterlyst nogle ord herom.

Så er der konserveringscentre. De var helt uomtalte i det første udkast. Det er der rådet kraftigt bod på nu.

Hvad så? Udredningen bliver offentliggjort og omtalt i mediernes. Måske vil nogle politikere forholde sig til den. Måske kommer, der en debat, som vi naturligvis deltager i.

Det bliver kulturministeren, der skal beslutte om, der skal tages de nødvendige initiativer til ændring af museumsloven.

Et valg står for døren, så det bliver ikke nødvendigvis den nuværende minister, der skal arbejde videre. Så alt kan ske - også intet.

Kulturarvsstyrelsen kan dog tage initiativer på områder indenfor deres nuværende råderum.

En god øvelse

Jeg vil gerne konkludere, at udredningen har været en god øvelse for Sammenslutningen. Vi er blevet en del af det officielle museumslandskab. Vi har sat nogle spor. Vi tages alvorligt og med god grund for museumsforeninger kan lave rav i den - et eksempel herpå førte til at et museum kom med i finanslovsaftalen for 2011.

Arbejdsudvalget bestående af fire centrale embedsmænd fra systemet har formået at afskærme sig selv og deres egne roller i museumslandskabet. Hovedmuseernes, Kulturarvsstyrelsens og kulturministeriets positioner røkkes, der grundlæggende ikke ved. Hovedmuseerne vil således fortsat ikke være underlagt Kulturarvsstyrelsen, men sortere direkte under kulturministeriet.

Arbejdsudvalget har ikke været noget visionsudvalg, så skulle sammensætningen have været en anden. Ikke mindst med tilgang af folk uden for museumsverdenen.

Hvad så med museumsforeningerne fremover. Kulturministeren lægger stor vægt på, at der er et stærkt folkeligt bagland på kulturens område - at der er et kulturelt demokrati. Det bidrager vi med. Behovet for den støtte og hjælp, vi yder, vil fortsat være der - ikke mindst nu hvor de kommunale tilskud er under pres.

Vi skal søge at bevare vores indflydelse i museumsbestyrelser, men må anerkende at fusioner kan føre til, at den vante indflydelse i museumsbestyrelser skal deles med andre. Bestyrelserne skal være håndterbare og derfor ikke for store. På den baggrund er der eksempler på, at museer med flere museumsforeninger har indført et repræsentantskab, som vælger medlemmer til bestyrelsen. Andre steder har man måttet give afkald på pladser for at give plads til andre.

Der stilles krav til ledere, men der stilles også krav til bestyrelser. Det er konkretiseret i et hæfte, der bærer titlen god ledelse i selvejende kulturinstitutioner, som KUM nyligt har udgivet. Der står ganske meget nyttigt om bestyrelsesarbejdet.

I den forbindelse skal jeg gøre opmærksom på, at Museernes Efteruddannelse, som varetages af ODM, igen i år tilbyder "Gåhjemkurser" for bestyrelsesmedlemmer. Det er fortsat konsulentfirmaet PLUSS Leadership står for det.

Det første kursus blev afholdt i Herning i juni sidste år. Der afholdes et kursus den 14/4 på Kunsten i Ålborg, hvor der p.t. har meldt sig 21 deltagere.

WFFM-samarbejdet

Svend Aage Karup og jeg deltog i maj 2010 i WFFMs årsmøde i Lissabon. Der er berettet nærmere herom i et medlemsbrev.

I Lissabon blev det besluttet, at årsmødet 2011 skulle afholdes i København som et arbejds møde uden ledsagerprogram. Altså en discountudgave. Vi havde af den grund forinden sagt ja hertil. Årsagen til, at det bliver en discountudgave, er at WFFM hvert 3 år afholder en næsten ugelang kongres. Det finder sted i år i september i Genova.

Af statutmæssige årsager er det nødvendigt at afholde generalforsamlingen om foråret.

Årsmødet bliver afholdt på Nationalmuseet fra 27/4- 29/4. Der kommer ca. 30 delegerede fra stort set alle verdensdele. Nationalmuseet har givet os uvurderlig hjælp, KUAS har bevilget os 10.000 kr. til det løse. Ellers bygger økonomien på deltagerbetaling.

Det er lidt af udfordring for bestyrelsen, men det går jo nok. Jeg skal tilføje, at programmet omfatter et aftenbesøg her på museet.

Deltagelse i WFFMs møder koster mange penge. Det kan Sammenslutningens økonomi ikke bære bortset fra et tilskud, så derfor må deltagerne betale broderparten selv.

KUAS Museumsmøde afholdes den 27/4 2011 i Nyborg under overskriften Museums-landskabet i Forandring. Medlemmer af museumsbestyrelser er meget velkomne til at deltage.

Temamøde i Sønderborg

Årets temadag finder sted på Sønderborg Slot den 1/10. Historisk Samfund for Als og Sundeved har stillet sig til rådighed som vært og medarrangør af årets kursusdag. Og emnet bliver, hvordan vi som støtte- og venneforeninger kan skabe merværdi for de museer, vi står bag.

Tønder Museums Vennekreds arrangerer igen i år en kulturkonference, det bliver den 8/11 på Tønder Museum med titlen "Demokratiet i Krise".

Hvor næste årsmøde afholdes er ikke fastlagt. Vi tager gerne i mod tilbud om værtskab.

Vi skal gøre opmærksom på Sammenslutningens hjemmeside www.sammus.dk, som giver oplysninger om Sammenslutningen og om aktuelle ting, ligesom der er relevante links blev andet KUAS, der regelmæssigt sender nyheder ud og ODM, der også udsender et nyhedsbrev.

Jeg vil gerne takke bestyrelsen for et godt, behageligt samarbejde. Sammenslutningen drives af bestyrelsens medlemmer. Der er ikke noget sekretariat til hjælp. Der er et begrænset budget. Der skal derfor ydes et stort stykke arbejde af os – efter bedste evne. Dette bør man tage i betragtning, når man bedømmer resultatet af bestyrelsens arbejde.

Tak til ODM for et godt samarbejde. Tak til Arbejdermuseets Venner og Arbejdermuseet for værtskabet i dag.

Jens Olufsen sluttede sin beretning med at rette en tak til Sammenslutningens medlemsforeninger, som tror på Sammenslutningens idegrundlag, at samle de folkelige kræfter bag de danske museer og dermed den danske kulturarv med det formål:

- At styrke og udvikle det folkelige engagement i museumsarbejdet til gavn for museerne
- at synliggøre de betydelige folkelige kræfter bag de danske museer
- at sikre museumsforeningerne indflydelse på den aktuelle og fremtidige kulturpolitik
- at sikre et inspirerende samarbejde mellem museumsforeninger i ind- og udland.

Der var efterfølgende et par spørgsmål vedrørende principperne for kassation af dubletter og bemærkninger omkring begrebet "museumsvæsenet" og alternativer til fusioner, nemlig alliancer.

Beretningen blev godkendt af forsamlingen.

Der var ikke indkommet forslag.

Uændret kontingent

Sammenslutningens kasserer Leo Vinther Pedersen aflagde det reviderede regnskab, som blev godkendt af forsamlingen. På et par spørgsmål om budgetlægningen for 2011 blev vigtigheden af at kunne deltage i internationalt samarbejde fremhævet og på spørgsmålet om foreningen havde en strategi for anvendelse af formuen svarede kassereren, at evt. anskaffelse af IT-udstyr kunne komme på tale. Formanden understregede nødvendigheden af at have en reserve til at modstå uforudsete udgifter.

Kontingentet forblev uændret. 200 kr i grundtakst og én kr pr. medlem.

Der var genvalg af alle tre kandidater, som var på valg, nemlig Jens Olufsen, Leo Vinter Pedersen og Preben Sørensen.

Der var genvalg af de to suppleanter, nemlig Niels G. Sørensen og Peter Storm. Begge revisorer blev genvalgt.

Under eventuelt blev der fremsat nogle bemærkninger omkring "god ledelse", hvor man manglede begreber som interesse og engagement og "professionel ledelse".

Principper for god ledelse

Efter frokost i Cafeen holdt den fhv. direktør Peter Ludvigsen en engageret og vedkommende tale om sit mangeårige arbejde med Arbejdermuseet siden 1982. Efter en kort omtale af udredningsarbejdet og en profeti om et forudsigt resultat opstillede han nogle principper for god ledelse, nemlig hans egne erfaringer fra et langt museums liv.

I første række ville han placere gæsterne. De er en grundlæggende forudsætning for hele museumsarbejdet. Hvis gæsterne ikke véd, hvad museet laver, har det ingen betydning. I forlængelse af gæsterne kommer fortællingen, den kerneydelse af levende fortælling, der fastholder gæsterne. Fortællingen skal ikke afgrænses af lokale snærende bånd, men bredes ud internationalt. Troværdighed, handlingskompetence, engagement hos ledelsen hørte også til som vigtige principper for en "god museumsledelse".

Inden rundvisningen fortalte den tidligere formand for Arbejdermuseets venner, Preben Sørensen, om venneforeningen, der startede i 1983, dens formål og støtte til Arbejdermuseet, den inspirerende vekselvirkning mellem bestyrelsen og venneforeningen og en række medlemsarrangementer.

Formanden sluttede årsmødet med at sige tak til alle de fremmødte. Derefter var der rundvisning af relevante dele af Arbejdermuseet, bl.a. særudstillingen om østarbejderne inden for landbrugssektoren, og de velkendte boligindretninger og levevilkår under forskellige ti år.

En god og inspirerende dag i København.

Svend Åge Karup